

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Nytaarsnat eller Blik paa Kristendom og Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Nytaarsnat eller Blik paa Kristendom og Historie", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1810_149-txr-shoot-idm66.pdf (tilgået 31. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Oversigt over manuskripter og tryk

Manuskripter

Der kendes ikke noget komplet manuskript til *Nytaarsnat*, men til de enkelte dele af værket findes følgende manuskripter i Grundtvig-arkivet, Det Kongelige Bibliotek, København:

Signatur	Type	Indhold
Fasc. 386.58	Kladde	“Gamle Fader! paa din Høitidsdag”
Fasc. 386.38	Forarbejde	“Livets Æbler”, strofe 12-16
Fasc. 386.42	Kladde	“Sorø Kirke”, s. 34 l. 5-19
Fasc. 386.45	Udkast	“Sorø Kirke”, slutningen s. 41
Fasc. 386.43	Kladde	“Op, alle Kristne! stemmer i”

Kladden til “Gamle Fader! paa din Høitidsdag” blev sendt til faderen, Johan Grundtvig, den 3. december 1810 i anledning af hans 50-års jubilæum som præst den 5. december.

Forarbejdet til “Livets Æbler” er digtet “At elske og digte, det haver sin Tid”, der sandsynligvis stammer fra efteråret 1810 og efter Grundtvigs død er trykt under forskellige titler, bl.a. “Vækker-Sang” (*Bibliografien* 146). Strofe 2 heri er næsten ordret gengivet i “Livets Æbler”, strofe 14.

Udkastet til slutningen af “Sorø Kirke” er omtalt i indledningen, afsnittet “Reformatordrømme.”

Kladden til “Op, alle Kristne! stemmer i” bærer titlen “Julesalmer” og fortsætter med “Fra Himmelen høit komme vi nu her / En Tidende ny” (*Bibliografien* 152, nr. 79; trykt i *Grundtvigs Sang-Værk* 3 1948, nr. 6).

Førstetrykket

Nummer i *Bibliografien*: 149.

Nytaarsnat eller *Blik paa Kristendom og Historie* udkom den 24. december 1810. Denne dag oplystes det i tillægget til *Kjøbenhavns kongelig alene privilegerede Adressecomptoirs Efterretninger (Adresseavisen)*: “Fra Pressen er idag udkommet: *Nytaarsnat* eller *Blik paa Kristendom og Historie*, af Cand. Theol. N. F. S. Grundtvig. Prisen er indheftet 2 mk., hos Bogtrykker Andreas Seidelin i store Kannikestræde No. 46”.

Annoncen i *Adresseavisen* stod under rubrikken “Tilkjøbs anvises” og underrubrikken “*Nytaarsgaver*” med ordlyden “Fra Pressen er idag [eller: i Dag] udkommet” både den 24., 28. og 29. december 1810. Ligesom *Idunna*, der udkom den 28. december 1810, er *Nytaarsnat* indgået i det sortiment, man kunne købe og forære væk som gave til nytår.

Værket blev både trykt og udgivet af Andreas Seidelin, fra hvis adresse det som nævnt blev solgt til en pris af 2 mark for et ubeskåret eksemplar, hvis ark var hæftet ind i et omslag.

Oplagstallet kendes ikke.

Senere udgaver

Nytaarsnat blev optrykt som helhed i *Kvædlinger* 1815, s. 179-217, der således er værkets andenudgave. Ligesom de øvrige dele af *Kvædlinger* er også *Nytaarsnat* efterfulgt af et “Tillæg”, s. 218-229.

Herudover blev kun “Julesang [Op, alle Kristne! stemmer i!]” genoptrykt i Grundtvigs levetid. Ved begge varianttekster er tilføjet noten: “Forsøg paa en Jule-Sang 1810, forkortet”:

- Grundtvig, N.F.S. (1836-1837) *Sang-Værk til den Danske Kirke*, bind 1:5, nr. 192.
- Grundtvig, N.F.S. (1868) *Sang-Værk til Den Danske Kirke i Psalmer og aandelige Sange*, bind 1, nr. 192.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

Af "Livets Æbler", strofe 10-17, blev der til sidste bind af *Salmer og aandelige Sange* dannet en salme, "Et Æble af Livsens det hellige Træ" (*Sang-Værk* 5 1881, nr. 180). Ifølge Steen Johansen skete uddraget efter Grundtvigs "eget ønske" (*Bibliografien*, bind 1, s. 57).